

Dosarul nr. 2r-392/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sângerei (jud.: Iu. Malcoci)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

09 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Antoșciuc Elena împotriva lui Sporneac Vadim cu privire la rezoluțiunea contractului de antrepriză, încasarea sumei prestației, repararea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit apelul declarat de Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii,

c o n s t a ț ă:

La 13 ianuarie 2020 Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii în baza mandatului seria MA nr. 1445232 din 24 octombrie 2019, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sporneac Vadim, solicitând rezoluțiunea contractului de antrepriză, încasarea sumei de 19.000 de lei cu titlu de prestație în urma rezoluțiunii contractului, 3.500 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 6.101 lei cheltuieli de judecată, constituită din 6.000 de lei cheltuieli de asistență juridică și 101 lei pentru răspunsul oferit de Agenția Servicii Publice referitor la domiciliul pârâtului.

Prin hotărârea din 18 mai 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Sângerei, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 19 mai 2020 Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii a declarat apel nemotivat și netimbrat împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 22 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Antoșciuc Elena reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii și s-a acordat apelantei termen până la 07 iulie 2020, ora 16:00, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să fie indicate esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, precum și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 427,50 de lei. Totodată, s-a explicat apelantei Antoșciuc Elena că în cazul în care nu vor fi înlăturate neajunsurile menționate în termenul stabilit prin încheierea respectivă, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii, din motivul că apelanta nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 22 iunie

2020, adică în termenul stabilit până la 07 iulie 2020, ora 16:00, nu a lichidat neajunsurile cererii de apel.

La 14 iulie 2020, prin intermediul poștei electronice și oficiului poștal, Antoșciuc Elena reprezentată de Tataru Gheorghi a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Tataru Gheorghi a indicat că instanța de apel a expediat încheierea de a nu da curs cererii de apel din 22 iunie 2020, doar în adresa apelantei, care domiciliază în or. XXXXX, deși drepturile și interesele acesteia sunt reprezentate de către el, care își desfășoară activitatea în XXXXX, care de fapt a depus apelul inițial.

A invocat că la 06 iulie 2020, în interiorul termenului stabilit, Elena Antoșciuc prin intermediul oficiului poștal a depus cererea de apel motivată, la care a fost anexat originalul ordinului de încasarea a numerarului, prin care se confirmă achitarea taxei de stat impusă pentru cererea de apel în sumă de 428 de lei, expediată în adresa Curții de Apel Bălți. Însă, Curtea de Apel Bălți nu a ținut cont de aceasta și prin încheierea din 08 iulie 2020 a restituit apelul declarat de Antoșciuc Elena din motiv că nu s-a conformat indicațiilor prestabilite în încheierea din 22 iunie 2020.

Reprezentantul recurente consideră că, concluzia instanței de apel de restituire a apelului depus de Elena Antoșciuc este eronată, or, cererea de apel motivată, la care a fost anexată dovada de plată a taxei de stat, a fost prezentată Curții de Apel Bălți la data de 06 iulie 2020, prin intermediul oficiului poștal, care este un mijloc legal de depunere a cererii, adică în interiorul termenului acordat de instanța de apel în încheierea din 22 iunie 2020, până la 07 iulie 2020, ora 16:00.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa Elenei Antoșciuc și avocatului acesteia Tataru Gheorghi, prin intermediul poștei electronice și oficiului poștal, la 09 iulie 2020 (f.d. 82-83), recepționată de către recurentă la 10 iulie 2020 (f.d. 104).

Astfel, recursul declarat la 14 iulie 2020, este în termen.

La 22 iulie 2020, în adresa lui Sporneac Vadim a fost expediată copia recursului declarat de Antoșciuc Elena reprezentată de avocatul Tataru Gheorghi, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 101), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectivă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e), f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 19 mai 2020, Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii, a declarat apel nemotivat și netimbrat împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 64).

Prin încheierea din 22 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Antoșciuc Elena reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii și s-a acordat apelantei termen *până la 07 iulie 2020, orele 16:00*, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să fie indicate esența și temeiurile apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicia hotărârii contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, precum și să fie prezentată dovada achitării taxei de stat în mărime de 427,50 de lei. Totodată, s-a explicat apelantei Antoșciuc Elena că în cazul în care nu vor fi înlăturate neajunsurile menționate în termenul stabilit prin încheierea respectivă, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d. 70).

Se reține că în partea motivată a încheierii din 22 iunie 2020, Curtea de Apel Bălți a indicat apelantei că apelul motivat și dovada achitării taxei de stat urmează să fie prezentate și înregistrate la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) până la 07 iulie 2020, ora 16:00, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal) să se asigure că actul procesual va ajunge în instanța de apel cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță și nicidecum până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului.

Actele cauzei atestă că încheierea din 22 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa Elenei Antoșciuc la 24 iunie 2020, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 71) și a fost recepționată de apelantă la 29 iunie 2020, fapt ce rezultă din avizul de recepție (f.d. 72).

Ține de menționat, că apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, au fost depuse de avocatul Tataru Gheorghii la oficiul poștal Chișinău, la 06 iulie 2020 (f.d. 75-80), însă înregistrate cu întârziere în cancelaria Curții de Apel Bălți abia la 08 iulie 2020, adică peste termenul stabilit de instanța de apel.

Ca urmare, prin încheierea din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Antoșciuc Elena, reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii, din motiv că apelanta nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 22 iunie 2020 (f.d. 73-74).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

În conformitate cu art. 112 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen. *Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.*

Din norma dată de drept rezultă că pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătoresc emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de primare) pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat pentru cererea de chemare în judecată sau cererea de apel motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță și nicidecum până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Totodată, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege.

Iar, în cazul în care actul de procedură *trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească* ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Conform art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră

pripiată soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Antoșciuc Elena reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii, or, culpa că cererea de apel motivată, la care a fost anexată dovada de plată a taxei de stat în mărime de 428 de lei, a fost înregistrată cu întârziere în cancelaria Curții de Apel Bălți la 08 iulie 2020, nu poate fi imputată recurenteii/apelante, deoarece instanța de apel nu a indicat expres, clar și explicit în dispozitivul încheierii din 22 iunie 2020, că apelul motivat și dovada achitării taxei de stat urmează să fie prezentate și înregistrate anume la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) a Curții de Apel Bălți până la 07 iulie 2020, ora 16:00.

Deși în partea motivată a încheierii din 22 iunie 2020, Curtea de Apel Bălți a precizat apelantei că apelul motivat și dovada achitării taxei de stat urmează să fie prezentate și înregistrate anume în Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelarie) până la 07 iulie 2020, ora 16:00, totuși în dispozitivul încheierii respective instanța nu a indicat informația completă referitor la locul, unde actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit, ceea ce a generat în consecință o confuzie în înțelegerea apelantei referitor la metoda de depunere a apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat.

Date fiind cele relatate și având în vedere că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură, ce afectează dreptul recurenteii la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or, menținerea acesteia în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului ultimei la un proces echitabil garantat atât de legislația în vigoare, cât și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și o îngrădire la accesul la instanță.

La acest capitol instanța de recurs subliniază că, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului denotă că riscul unei greșeli făcute de o autoritate de stat trebuie să fie suportat de stat, iar erorile nu trebuie să fie remediate pe seama persoanei în cauză (a se vedea cauza *Platakou vs. Grecia*, 11 ianuarie 2001, parag. 39; *Freitag vs. Germania*, 19 iulie 2007, parag. 41; *Šimecki vs. Croația*, 30 aprilie 2014, parag. 46; *Čakarevic vs. Croația*, 28 aprilie 2018, parag. 80). În toate aceste cazuri, reclamantii au fost sancționați procedural pentru erorile făcute de organele statului, pentru care nu ar fi trebuit să-și asume nicio responsabilitate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Antoșciuc Elena reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii, de a casa integral încheierea din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Antoșciuc Elena reprezentată de avocatul Tataru Gheorghii.

Se casează integral încheierea din 08 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Antoșciuc Elena împotriva lui Sporneac Vadim cu privire la rezoluțiunea contractului de antrepriză, încasarea sumei prestației, repararea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei

spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic